

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού για τους κανονισμούς «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Δίδακτρα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020» και «Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Φοιτητικά Θέματα και Θέματα Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2020»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος	Νίκος Κέττηρος
Αννίτα Δημητρίου	Πανίκος Λεωνίδου
Γιώργος Κάρουλλας	Παύλος Μυλωνάς
Αντρέας Καυκαλιάς	Μιχάλης Γιωργάλλας
Γιώργος Τ. Γεωργίου	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού εξέτασε τους πιο πάνω κανονισμούς σε εννέα συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 25 Σεπτεμβρίου 2019 και 16 Ιουλίου 2020. Στις συνεδρίες των επιτροπών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης, του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή, της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ), του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), των ιδιωτικών πανεπιστημίων, της ΠΟΦΕΝ και της ΦΕΠΑΝ.

Σκοπός των πρώτων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 32 του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, είναι η τροποποίηση των υφιστάμενων περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Δίδακτρα) Κανονισμών, ώστε να επέλθουν σε αυτούς βελτιώσεις.

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σκοπούνται τα ακόλουθα:

1. Η μετατροπή από κυπριακές λίρες σε ευρώ του χρηματικού ποσού που αφορά στα δίδακτρα. Σημειώνεται ότι τα δίδακτρα για τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών που προσφέρονται σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Κυπριακής Δημοκρατίας για τους Κυπρίους και τους Ευρωπαίους πολίτες καταβάλλονται από την Κυπριακή Δημοκρατία, έστω και εάν αυτό δεν προνοείται στους υφιστάμενους κανονισμούς.
2. Η εισαγωγή πρόνοιας σύμφωνα με την οποία κάθε φοιτητής ο οποίος θα γίνεται αποδεκτός σε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών που θα προσφέρεται σε άλλη γλώσσα από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας θα καταβάλλει δίδακτρα είτε είναι πολίτης της Δημοκρατίας ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε όχι.
3. Ο καθορισμός του ανώτατου ύψους των διδάκτρων που θα ισχύουν ανά σχολή για τα προπτυχιακά προγράμματα που θα προσφέρονται σε άλλη γλώσσα από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας ως ακολούθως:
 - α. Για την Ιατρική Σχολή δίδακτρα ύψους μέχρι είκοσι οκτώ χιλιάδες ευρώ (€28.000) κάθε έτος.
 - β. Για τη Σχολή Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών, τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης και την Πολυτεχνική Σχολή δίδακτρα ύψους μέχρι δεκατέσσερις χιλιάδες ευρώ (€14.000) κάθε έτος.
 - γ. Για τη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών, τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και Επιστημών Αγωγής και τη Φιλοσοφική Σχολή δίδακτρα ύψους μέχρι οκτώ χιλιάδες ευρώ (€8.000) κάθε έτος.
4. Ο καθορισμός του ύψους των διδάκτρων εντός των πιο πάνω ανώτατων ορίων με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από εισήγηση του Πανεπιστημίου Κύπρου στη βάση κοστολογικής μελέτης, η οποία δυνατόν να αναθεωρείται. Σημειώνεται ότι ο καθορισμός νέου ύψους διδάκτρων θα ισχύει μόνο για νεοεισερχόμενους φοιτητές κατά το ακαδημαϊκό εξάμηνο που θα αρχίσει αμέσως μετά τη διαφοροποίηση στα δίδακτρα.

Σκοπός των δευτέρων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 32 του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, είναι η τροποποίηση των υφιστάμενων περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Φοιτητικά Θέματα και Θέματα Σπουδών) Κανονισμών, ώστε να εισαχθούν πρόνοιες που αφορούν στην εισδοχή φοιτητών σε προπτυχιακά προγράμματα σπουδών που προσφέρονται στις επίσημες γλώσσες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή σε άλλες γλώσσες.

Ειδικότερα, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν τα ακόλουθα:

1. Εισάγονται πρόνοιες, ώστε να διασφαλιστεί ότι η πολιτική εισδοχής φοιτητών στα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών που προσφέρονται σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Κυπριακής Δημοκρατίας θα παραμείνει η ίδια, δηλαδή η εισδοχή θα γίνεται μέσω των παγκύπριων εξετάσεων ή μέσω ειδικών κριτηρίων σε υπεράριθμες θέσεις. Θα παραμείνει επίσης ίδια η πολιτική για τη διαδικασία κατανομής των προσφερόμενων θέσεων.
2. Καθορίζεται ο τρόπος εισδοχής σε προπτυχιακά προγράμματα σπουδών που θα προσφέρονται σε γλώσσες άλλες από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας. Συγκεκριμένα, η εισδοχή θα γίνεται βάσει των αποτελεσμάτων των διεθνών εξετάσεων GCE ή International Baccalaureate ή άλλων ισοδύναμων γραπτών εξετάσεων και οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν επιτύχει συνδυασμό βαθμολογίας όπως θα ορίζει το συγκεκριμένο τμήμα του πανεπιστημίου. Βασική προϋπόθεση για την εισαγωγή στα εν λόγω προγράμματα σπουδών θα είναι η κατοχή απολυτηρίου σχολής μέσης εκπαίδευσης ή άλλου πιστοποιητικού ολοκλήρωσης του κύκλου σπουδών αναγνωρισμένης από τις αρμόδιες αρχές της χώρας προέλευσης.
3. Καθορίζεται ότι η κατάταξη και τελική επιλογή των υποψηφίων σε προπτυχιακά προγράμματα σπουδών που θα προσφέρονται σε άλλες από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας θα διενεργείται με βάση εσωτερικές διαδικασίες του Πανεπιστημίου

Κύπρου, οι οποίες θα καθορίζονται με κανόνες που καταρτίζει η σύγκλητος και εγκρίνει το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου Κύπρου.

4. Καθορίζεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο θα αποφασίζει για τον συνολικό αριθμό των προσφερόμενων θέσεων των φοιτητών για το κάθε προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, ανεξάρτητα από τη γλώσσα στην οποία θα προσφέρεται.
5. Εισάγεται πρόνοια σύμφωνα με την οποία δε θα επιτρέπεται η μετεγγραφή φοιτητών από προπτυχιακά προγράμματα που προσφέρονται σε μία τουλάχιστον από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας σε προπτυχιακά προγράμματα σπουδών που προσφέρονται σε ξένες γλώσσες και αντίστροφα.

Σημειώνεται ότι όλες οι πιο πάνω ρυθμίσεις θα ισχύουν κατ' αναλογίαν και για το ΤΕΠΑΚ. Σημειώνεται επίσης ότι, όσον αφορά το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, βάσει της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία του, δεν απαιτείται η έκδοση κανονισμών για την προσφορά προγραμμάτων σπουδών σε ξένες γλώσσες.

Αναλύοντας τους σκοπούς των προτεινόμενων ρυθμίσεων, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας ανέφεραν ότι αυτές θα συμβάλουν θετικά στην προσέλκυση ξένων φοιτητών και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του Πανεπιστημίου Κύπρου και του ΤΕΠΑΚ σε διεθνές επίπεδο. Περαιτέρω, με τις εν λόγω ρυθμίσεις δεν επέρχεται οποιαδήποτε αύξηση στις δημόσιες δαπάνες, ενώ, όσον αφορά την πρόνοια για καταβολή διδάκτρων για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα, επισημάνθηκε ότι η προσφορά τους προϋποθέτει κόστος το οποίο δεν πρέπει να επωμιστεί το κράτος. Συνεπώς, όσοι φοιτητές επιλέγουν να φοιτήσουν σε ξενόγλωσσα προγράμματα πρέπει να καταβάλλουν δίδακτρα για σκοπούς βιωσιμότητας των προγραμμάτων.

Η πρόεδρος του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης συμφώνησε με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, τονίζοντας ότι αυτές θα

συμβάλουν θετικά στη διεθνοποίηση και ανταγωνιστικότητα των δημόσιων πανεπιστημίων.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας ανέφερε ότι, με βάση συγκεκριμένες τροποποιήσεις που επήλθαν το 2016 στον περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμο, όλα τα θέματα που αφορούν το ύψος των διδάκτρων, τον τρόπο εισδοχής των φοιτητών και τον καθορισμό των προσφερόμενων προπτυχιακών προγραμμάτων σε ξένες γλώσσες πρέπει να ρυθμιστούν μέσω κανονισμών. Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι αναγκαίες για την προσφορά των πιο πάνω προγραμμάτων.

Ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου τόσο γραπτός όσο και προφορικός ενώπιον της επιτροπής δήλωσε ότι συμφωνεί με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις. Ειδικότερα, επισήμανε ότι η καταβολή διδάκτρων για τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών θα ενισχύσει την εισοδηματική βάση του Πανεπιστημίου Κύπρου, χωρίς να επιβαρυνθούν οι υφιστάμενες δομές και πόροι του. Παράλληλα, η προσέλκυση ξένων φοιτητών αναμένεται να επιφέρει αύξηση του εγχώριου εισοδήματος. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον ίδιο, η προσφορά ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών θα προσφέρει τη δυνατότητα και σε πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας που ενδιαφέρονται να εισαχθούν σε ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών να σπουδάσουν εντός Κύπρου, γεγονός το οποίο περιορίζει τη φυγή φοιτητών και χρηματικών πόρων προς το εξωτερικό. Τέλος, όπως ο ίδιος επισήμανε, η συμμετοχή του Πανεπιστημίου Κύπρου σε μία από τις πρώτες δεκαεπτά κοινοπραξίες των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων με την επωνυμία YUFE (Young Universities for the Future of Europe) ενισχύει τον διεθνή προσανατολισμό του πανεπιστημίου, αφού θα κληθεί να καλύψει τις ανάγκες προσφοράς ξενόγλωσσων προγραμμάτων στους φοιτητές των συνεργαζόμενων πανεπιστημίων, αυξάνοντας την κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού.

Οι εκπρόσωποι των ιδιωτικών πανεπιστημίων εξέφρασαν τη διαφωνία τους σε σχέση με την προτεινόμενη ρύθμιση που αφορά τον καθορισμό του ανώτατου ύψους των

διδάκτρων για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα. Όπως επισήμαναν, μεταξύ άλλων τα έξοδα λειτουργίας των ιδιωτικών πανεπιστημίων βασίζονται κυρίως στους ξένους φοιτητές, γι' αυτό και η εν λόγω πρόνοια πρέπει να διαφοροποιηθεί, ώστε τα δίδακτρα να υπολογίζονται στη βάση του πραγματικού κόστους και όχι χαμηλότερα.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των υπό αναφορά κανονισμών εγέρθηκαν ορισμένοι προβληματισμοί, οι οποίοι επικεντρώνονται κυρίως στα ακόλουθα:

1. Κατά πόσο εγείρεται θέμα ανταγωνισμού σε σχέση με τον καθορισμό του ανώτατου ύψους των διδάκτρων που θα ισχύουν για τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών σε ξένη γλώσσα.
2. Κατά πόσο πρέπει ή όχι να καταβάλλονται δίδακτρα για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών.
3. Κατά πόσο εγείρεται θέμα έμμεσης κρατικής ενίσχυσης, λόγω του ότι τα δημόσια πανεπιστήμια λαμβάνουν ετήσια κρατική χορηγία. Συναφώς, πρέπει να διασφαλισθεί ότι δε θα υπάρχει διεπιδότηση των ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.
4. Κατά πόσο η υποχρέωση καταβολής διδάκτρων από Κυπρίους και Ευρωπαίους φοιτητές για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών εγείρει θέμα άνισης μεταχείρισης σε σχέση με όσους φοιτούν σε προγράμματα σπουδών στις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας.
5. Κατά πόσο ο τρόπος εισδοχής των φοιτητών στα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, όπως αυτός προβλέπεται στους προτεινόμενους κανονισμούς, πρέπει να διαφοροποιηθεί.

Η εκπρόσωπος της ΕΠΑ τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς ενώπιον της επιτροπής ανέλυσε κατά πόσο εγείρεται ή όχι θέμα ανταγωνισμού σε σχέση με τον καθορισμό ανώτατου ύψους διδάκτρων για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Ειδικότερα, επισήμανε ότι ο καθορισμός διδάκτρων που γίνεται στη βάση

κοστολογικής ανάλυσης δεν αντιβαίνει στο δίκαιο του ανταγωνισμού, εφόσον η χρέωση των υπηρεσιών γίνεται με βάση την κοστοστρέφεια. Η ύπαρξη κοστοστρέφειας συμβάλλει στη διασφάλιση του ότι ο πάροχος των υπηρεσιών δεν επιχειρεί να εμποδίσει την είσοδο και άλλων παρόχων στην αγορά ή να αποτρέψει τον ανταγωνισμό με τη χρέωση αδικαιολόγητα χαμηλών τιμών. Περαιτέρω, σύμφωνα με την ίδια εκπρόσωπο, το υπό συζήτηση θέμα εστιάζεται στην τιμολόγηση των προγραμμάτων που θα προσφέρονται σε ξένη γλώσσα, τα οποία παρουσιάζεται να έχουν διαφορετική κοστολογική βάση από τα δίδακτρα των προγραμμάτων που προσφέρονται στην ελληνική γλώσσα.

Ο εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή επισήμανε αναφορικά με την πρόνοια για την καταβολή διδάκτρων για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα μεταξύ άλλων ότι η μη καταβολή διδάκτρων συνεπάγεται ότι η προσφορά των προγραμμάτων αυτών θα γίνεται στα πλαίσια της κρατικής επιχορήγησης.

Ο εκπρόσωπος του Γραφείου Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων τόσο γραπτώς όσο και προφορικώς ανέφερε μεταξύ άλλων ότι, εφόσον τα δημόσια πανεπιστήμια λαμβάνουν ετήσια κρατική χορηγία, πρέπει να διασφαλισθεί ότι αυτή δε θα διεπιδοτεί τις οικονομικές δραστηριότητες του πανεπιστημίου, καθώς, σε αντίθετη περίπτωση, αυτό θα συνιστά κρατική ενίσχυση λειτουργικής μορφής που δεν επιτρέπεται από το ενωσιακό δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον ίδιο, ο έλεγχος της μη διεπίδοσης των οικονομικών δραστηριοτήτων από την ετήσια κρατική χορηγία μπορεί να γίνεται με την τήρηση από τα δημόσια πανεπιστήμια οικονομικών λογαριασμών, στους οποίους να καταχωρίζονται ξεχωριστά τα έσοδα και τα έξοδα για τις οικονομικές και τις μη οικονομικές δραστηριότητές τους.

Οι εκπρόσωποι της ΠΟΦΕΝ και της ΦΕΠΑΝ ανέφεραν ότι συμφωνούν με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, οι οποίες αναμένεται να συμβάλουν στην αύξηση του κύρους και της ποιότητας των δημόσιων πανεπιστημίων. Παράλληλα, κατέθεσαν γραπτώς τις

ανησυχίες τους αναφορικά με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, οι οποίες εστιάζονται στα ακόλουθα:

1. Τα υφιστάμενα ελληνόφωνα προγράμματα δεν πρέπει να επηρεαστούν και να αντικατασταθούν από αγγλόφωνα και πρέπει επίσης να διασφαλιστεί το επίπεδό τους.
2. Ο φορολογούμενος πολίτης δεν πρέπει να επιβαρυνθεί από την εφαρμογή των νέων προπτυχιακών προγραμμάτων.
3. Ο υφιστάμενος τρόπος εισδοχής στα ελληνόφωνα προπτυχιακά προγράμματα μέσω των παγκύπριων εξετάσεων δεν πρέπει να επηρεαστεί ούτε και ο αριθμός των θέσεων που προσφέρονται για αυτά πρέπει να επηρεαστεί δυσμενώς.
4. Ο υπολογισμός των σχετικών διδάκτρων πρέπει να γίνει κατόπιν σχετικής αξιολόγησης.

Η επιτροπή, στο πλαίσιο της όλης συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων, αποφάσισε κατά πλειοψηφία, με τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου υπουργείου και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, να επιφέρει ορισμένες βελτιώσεις στο κείμενο των πρώτων υπό αναφορά κανονισμών σε σχέση με τον καθορισμό των διδάκτρων για τα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Ειδικότερα, προτείνεται η διαγραφή συγκεκριμένων αναφορών στο ανώτατο ύψος αυτών και γίνονται ειδικότερα προβλέψεις ως ακολούθως:

1. Το πανεπιστήμιο θα προβαίνει στον υπολογισμό του πραγματικού κόστους των ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, το οποίο θα υποβάλλει για έγκριση στον αρμόδιο υπουργό μαζί με ολοκληρωμένη εισήγηση, που θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη μελέτη βιωσιμότητας, τον προβλεπόμενο αριθμό φοιτητών και τον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων.
2. Το πανεπιστήμιο θα έχει υποχρέωση να αναρτά στην ιστοσελίδα του πριν από την έναρξη της νέας ακαδημαϊκής χρονιάς το ύψος των διδάκτρων και να τηρεί

ξεχωριστό οικονομικό λογαριασμό για τα προπτυχιακά προγράμματα, ο οποίος θα ελέγχεται από εξωτερικό ελεγκτή του πανεπιστημίου.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, υποβάλλει με την παρούσα έκθεση στην ολομέλεια του σώματος τους υπό αναφορά κανονισμούς, επιφυλάσσοντας το δικαίωμα όλων των μελών να τοποθετηθούν τόσο επί των πρώτων κανονισμών όπως αυτοί έχουν τροποποιηθεί όσο και επί των δεύτερων κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στο εν λόγω στάδιο.

15 Σεπτεμβρίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.03.055.057-2018

23.03.055.058-2018

ΙΧ/ΧΧ